

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDIR

İ. İ. S. Birliğinin çıkardığı
TAKVİMLER
her hususta üstündür.
TERCİH EDİNİZ.

İşçi Sendikaları Birliği Yönetim Kurulu 1949 Yılı Çalışma Programını Hazırladı

Kauçuk Sanayi İşçileri sendikası kurulacak — Mensucat sendikaları Birleşecek — Sendikacılık kursu açılacak — Spor kulübü ve yardım sandığı kurulacak

Üçüncü Yıla Girenken

Sendikalar kanunu 1947 yılı başında çıkmıştı. Bu gün 1949 yılına giriyor. Bu günün 1949 yılına giriyor. Sendikalar kanunu ve dolayısıyla Sendikalar için de yasaya girmek zordur. Bu tezekkülleri bir çoğu benze tecek olursak yürüme ve konuşma çağına girmiş demektir. 1947 de sendikalar, 1. yasunda çok çaba göstermişlerdir. 1948 de, diye kalka yürüme ve yarım yamalak konuşmaya başladılar. En yakınları seslerini duyabiliyor, ne demek istediklerini anlayabiliyor ve yürümeye başladığını zevkle görebiliyorlardı. Fakat hem gözler, hem yürüme ve konuşmaya başlanmış olan bu 2 yasağın çocukların ara sıra vaki sendemelerini topladıklarına, pek konuşmalarına da dilsiz değdiklerine hamletler.

İkinci yaş tamamlanıyor. Artık bu çocuklar muavzeneleri bulmuşlardır. Rahat rahat yürüyebiliyorlar. Ve en yabancısı bir kimseye bile merhaların alacak kadar konuşmasını öğrendiler.

Çocuklar için bu yaşlar en sevimi zamanlardır. Çocuklara bezzetilişimin sendikalar, aynı yaşlarda o derece sevimlidirler. Bir çoğu, 2 yaşına kadar yalın aya basan babası. Fakat 3 yaşına basıp en sevimi çağı gelince onları yabancılar da

(Devamı sayfa 3 de)

HORBİLEK

Okuyucularımıza yeni yılını kutlar. 1949 yılının, bütün Türk Milletine hayırlı olmasını, sulh ve sükün içinde geçirmesini candan temenni eder.

İş ve İşçi Bulma Kurumunun Danışma Kurulu toplantısı sona erdi

Bazı mühim kararlar alındı.

Şehir Meclisi Üyesi Avukat Ekrem Amoç

İş ve işçi Bulma Kurumunun Danışma Kurulu, geçen hafta Pazartesi günü Ankara'da top. Jamışır. Üç gün süren toplantıya Çalışma Bakanı başta ol-

tan istifade etmesi görülen şahıslar, günün 11 saatini araba üzerinde ve arka yerde çalınan vatmanlarla sokak başına bindirilen arabaya bekleyen kontrol vardır.

Müracaat eden kontrol ve vatmanların çizme bedellerini (Devamı sayfa 2 de)

Sayın Okuyucular

Eski sayıları her hangi bir sebeple edilemediyen okuyucularımıza, geçmiş sayıları 10 kuruş mukabilinde idarehanemizden temin edilebilir.

1 — Teşkilât işleri:

a) Kauçuk sanayii işçileri sendikası kurulacak. Bu işubat ayı sonuna kadar bitirilmiş olacaktır.

2 — Maliyet veya Çalgolunda:

Kurs iki yerde açılacaktır. 1 — Paşabağcı İspirto fabrikasının lokalinde.

2 — Halicite veya Çalgolunda.

c) Mensucat İşçi Sendikaları son kongrelerinde birleşme kararı almışlardır. Bu sendikaların birleşmeleri temin edilecektir. Birlik bu hususta tesebbüs geçecektir.

d) Sendikaların yolunda işleyişlerini temin maksadıyla lüzumlu bilgileri mütehhez eleman yetiştirmek üzere «Sendikacılık kursu» açılacaktır. Bu kurs şubat ayı ortalarında faaliyetine geçmiş olacaktır.

e) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

f) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

g) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

h) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

i) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

j) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

k) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

l) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

m) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

n) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

o) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

p) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

q) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

r) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

s) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

t) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

u) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

v) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

w) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

x) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

y) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

z) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

aa) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

ab) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

ac) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

ad) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

ae) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

af) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

ag) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

ah) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

ai) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

(Devamı sayfa 4 de)

aj) Eminönü Halkevi'nde bir seri konferans tertip olunacaktır. Konferanslar Mart ve Nisan ayları içinde devam edecektir.

ak) Aynı konferanslardan bazılarının Beykoz kundura, Paşabağcı Sipe ve cam ve İspirto fabrikalarında tekran için bu müesseselerle anlaşma yapılacaktır.

al) Birliğe dahil sendikaların bütün işyerleri içinde alacak bir yardım sandığı kurulacaktır. Yardımlaşmada esas, ağırtaların dışında kalan yardımların yapılması olacaktır. Meselâ ölüm,

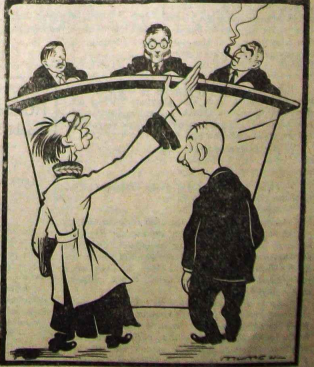
Belediyenin Duymaz hali İşçileri Teessüre düşürüyor.

Sular İdaresi Nuruosmaniye Şubesi İşçileri keyfi idareden kurtarılmalıdır.

Sular İdaresinin Nuruosmaniye Şubesi işçilerinin durumunda hiç bir değişiklik olmuyor. Bizte yapılan şikâyetleri incelemek üzere Sular İda-

resinin Vakil Sular Şubesi işçileri ile de temas ettik. Bu işçilere Nuruosmaniye şubesindeki işçileri gündüz çalıştırarak (Devamı sayfa 4 de)

GAZETELERDEN : Avukat kabul edilmeyince olan iş mahkemelerine, işverenleri müstahdemleri temsil edilecektir.

Mehmet neytenin işçi Öçe — Sit avukata benzerseniz. Davalı işveren neyi oluyorunuz? İşverenin vekili — Hıpa efendim! Bendeniz fabrikamız müstahdemlerindendir.

Tramvay İdaresinin Garip Hareketi

Çizme Masa başında oturanlarımızı; yoksa, sokakta çalışanlara mı verilir?

Her yıl kış mevsiminde işçilerin lütfi çizme dağıtan Tramvay idaresi bu yıl da aynı tevziatı yapmıştır. Ancak, idarenin bu yıl yaptığı tevziat yanlış yapılmıştır. Ve bu yanlışlık şikâyet mevzuu olmuştur.

Tramvay işçileri ile konuşan bir muhabir arkadaşımız şu itihabı edilmektedir.

İdare bir kırım müstahdemlere paraları çizme teveli etmiştir. Bu arada makaslar, yal anelleri ve depo içinde çalışan Revizyonlar haklı olarak bu tevziatın istifade edenler arasından. Buas maksatlı bütün günün masa başında geçiren Platan ve gallerin de lütfi çizme aldığı görülmüştür. Halbuki bu işi sürmeden evvel bu tevziat.

Müracaat eden kontrol ve vatmanların çizme bedellerini (Devamı sayfa 2 de)

Sayın Okuyucular

Eski sayıları her hangi bir sebeple edilemediyen okuyucularımıza, geçmiş sayıları 10 kuruş mukabilinde idarehanemizden temin edilebilir.

İşçiler Konuşuyor:

Unutulmuş 38 işçiyi D. Öz. Yollarının, merdivenin altında ve tavan aralarındaki tımarat atelyesinde titretirken buldum.

Yazının başlığını okuyup bu işçilerin çalıştığı yerleri kendi keşfetmişim san etmeyiniz.

Çünkü Öyle esrarengiz yerlerde çalışıyorlar ki Şerik Hölmele bile gelse rehberiziz bulamaz. Recel Esentepe'ne benzer sarı sarı, karın üstündeki izleri takip ederek iki duvar arasında büyük bir demir kapı üstünde - Tımarat Atelyesi - yazılı iş yerini bulduk.

Bu kapıdan girip torna, tesviye kısmına daldık olduk. Kendimizi tanımla işçiler etrafımıza aldılar. İş yerini tasvir etmedim evel bana anlatılanları naklediyim.

Dediler ki: — Saat ücretlerimiz 16-105 kuruş arasında değişmektedir. Yevmiye 128-840 kuruş almakta-yız. Fakat 840 kuruş alanların yalnız 3 işçi olduğunu unutmayın. Ve şunu bilini ki bu atölye işçilerinin kabiliyetine ve ki demine göre bir kıymeti yoktur. Rast gele alınan bir işçi esası atölye işçilerinden farksızdır. Ve terli müddeti diye bir şey mevzu bahis değildir. Bu atölyenin nereye bağlı olduğu da tebliğ değildir.

Mesela: İstinye dokları işçisine postal ve tulum verildi. Bu istinyeçiler vermiyorlar. Tamir gelen gemilerin acele tamirini baş yapıyor. İçabına göre ağırlık karır, yağmurun altında, demir üstünde çalışır. Böyle olduğu halde musabaka ve çizme verilmiyor. Bir aydır mesai saatlerinde yarım saat evvelce alını. Bu yüzden 8 işçi gelmezmiş lâzımdır. 730 da işbaşı yapıyor. Bir çokla mız uzaklardan geliyoruz. Yemek-hane ve banyo yok. En mühim bir derdimiz de atölye işletimi-zin hem var, hem de yok ol-mamızdır.

Hakkaten ben de bu söze-ri işçiyi sizin gibi hayret etmişim. Meğer atölye işçi de-ve kuzu gibi işine gelince -ben atölye gelim- işine gelmeyince -ben çarık bağımıy- deyim se-fere çıkıyomuş. Yani hem müte-hassısı geçimip işçisi yapıyor.

hem de gemilerde çarıkbaşı-lik ediyomuş.

Bu enada namaz yakağın bir işçi, taşıdığı hayat yükü altında çöküş omzları üstünde, yorgun başını eğerek: — Kardeşim, siz derdimi so-ruyoursunuz? dedi. Öyle işi su-benin idarenin dymak istem-diği derdimi Ulaştırma Bakan-lığına ulaştırın.

Bu idarenin 14 yıllık işçisi-yim. 74 kuruş saat ücreti alı-yorum. 7 nüfus babasıym. Kendi günlük masrafım 1 lirayı geçiyor. İdarce işinde vererek durumun anlatılm ve ücreti-mi almak yapmışımı istedi-m. Çekilmedi olmaz -dediler.

Bir başka işçi de İsmail Çaba-ba dedi ki ben cimento satışı-nın sıcak kazaanları göre, çok umumi zalyete uğradığını fak-et çetin haksız müdahaleyi yü-zünden algıorta hakkının zayıf olduğunu söyledi.

Nihayet domunlar içindeki demirhaneyi, güllünc banyoyu, Bitirahaneği harudatçıyı dükk-anını andıran boro kısmını ve bu-z dalabı gibi soğuk olan ma-rangozhaneyi gezdik. Boro kıs-mı da buz dolabı gibi soğuktu ama orası işçi buz dolabı tibi-rini kullandımın. Çünkü; orası tamamen Bitirahane gibi, işçi-neye kar yağdırdı.

Bu iş yerinden çıktık. Rih-tımda ilerlerken Kısım vapuru-nu güvâtesinde esen rüzgârla savrulan kar, beni çıplak gö-ğüslerini şimşal gönlüleri yer-i yara gibi sırlatır. Rüzgârlarına ge-erek çalışan meri işçileri dü-şünmeğe sevk etti.

Farak Bingöl

HÜR BİLEK — Ulaştırma Bakanlığına bağlı muhtelif iş kollarında tatbik edilen çeşitli muameleler, Hür bileğin ilk günlerinde yapıldı çerik hareketleri kalbimize uydurulan Sayın B. Kasım Gülek'in nazarı dikkatine sererken, kaydedilmiş dileklerin nazarı itibara alınmasını umarız.

Bu Nasıl Tevziat

İstinye işçileri: Postal dağıtılırken aynı idareye bağlı Havuzlardaki işçilere dağıtılmıyor.

Bir müddet evvel İstinye fabrika ve doklarında işçiler tulum ve postal dağıtıldığını yazmış-tık. Aynı Genel Müdürlüğe bağ-lı fabrika ve havuzları ile Has-koş atelyelerinde çalışan işçi-ler bu tevziata tabi tutulma-mışlardır.

Öğrendiğimize göre İstanbul Liman ve Dokları Gemi Sanayi İşçileri Sendikası, İstinyeden gayri diğer fabrikalardaki çalış-an işçilerin de bu haktan iş-tifadeleri için D. Öz. Y. Genel Müdürlüğüne müracaat etmiş-tir. Diğer taraftan İstanbul işçi Sendikaları Birliğinin de bu işe alâkadar olduğu söylenmekte-dir.

Elektrik ve Tram-vay işçilerine yapılan zam ne oldu?

Ankara (Özel) — İstanbul Elektrik, Tramvay işçilerine % 30 zam verilmesi hakkında yüksek hakem Kararı Resmî Gazete'de çıkmıştır.

İstanbul hakem Hey'eti bu kararın Ekim ayından itibaren müteber olmasını teklif etmiş-ve yüksek hakem hey'eti bu kararını taraflara tebliğinden e-rtesi gündün itibaren bağlama-sını kararlaştırmıştır.

Hürbilek — Zam kararı verilmiştir. Taraflara da tebliğ edildiği halde işçilerin kamu-yünü gözlemişti. Yoksa isim gibi o da arkadaşın mı gelin?

Tramvay idaresinin Garip bir hareketi

(1 ci sayıdan devam)

İstinye'de ödemek suretiyle bu haktan istifade etmelerine dahi müsaade edilmemistir. Bu du-rum karşısında, Tramvay idaresinden öğrenmek istiyoruz:

Çizme ması bağında otu-ranlara mı yoksa sokakta ve ayak üstü çalışanlara mı lâzım-dır?

Çalışma Müdürlüğünde yapılan toplantıda alınan kararlar

Bölge Çalışma Müdürlüğünde toplanan 1.1 Sendikalar Birliği yönetim kurulunun B. Kemal Tikiçoğlu'nun da yardımlarıyla iş Kanununun 13. maddesi ile iş Mahkemeleri Kanunu tasarı-sının inceletilmesi geçen sayı-mızda yazmış ve nezdiye bu sayımızda okuyucularımıza bil-direceğimizi vadedemiştik.

Birlik yönetimi kurulunun İş Mahkemeleri Kanunu tasarı-sı hakkındaki tekliflerini aşağıya aynen alıyoruz:

1- İş Kanununun 13. maddesi hakkında hazırlanan raporun ise uzun olduğu için gelecek sayı-mızda neyretmeğe bağlayaca-ğız.

İhtiyarlık ve hastalık sigor taları kanun tasarıları da bir taraftan teklif edilmektedir. Bu taktikler tamamlandıktan sonra Birlik yönetimi kulne bu dört tasarıda iş işleri yapmışa zaruri değişikliği almalı ma-kamlara bildirilecektir.

İş mahkemeleri kanunu tasarısi hakkında Birlikle yönetim kurulunun görüşleri

1- Tasarının 2. M. de iş mahkemesine katılacak işçi temsilcileri o yer için en yakın işçi sendikaları tarafından gösteri-len adaylar arasından 1 asil ve 2 yedek olmak üzere İda-re ve Çalışma Bakanlıklarına ta-ah-hüs olunur denilmektedir. Bu hükümün şöyle olması daha uy-gundur.

İş mahkemelerine katılacak işçi temsilcileri sendika bulunan yerlerde, o sendika tarafların-dan sendika başkanları ile bu sendikaların yönetim kuruluna tar-fından, bulunan ve lerde, bir-lik taraflarından, bir asil ve iki yedek olmak üzere seçilir.

Sendika bulunmayan yerler-de ise iş temsilcilerini o ma-hallin iş yerlerinde işçi müm-silcileri seçerler.

2- İş mahkemelerindeki iş temsilcilerinde her hangi bir işçiyi vasfını kaybettigii takdir de mahkeme üyeliği sıfatını da kaybetmektedir.

Mahkemede işçi hakimli ko-ruyacak en üstün evsafıa işçiyi işçi daha iyi seçebilir. Bunun

için iş mahkemelerinde işçi tem-silciliği yapmak kimseyle iş-tirli hakkı işçilere yani yukarıda yazılan işçilerle birlikte bulmak-tır. Ancak bu işçilerle birlikte gösterilecekler ile iş mah-kemesi vasıfları başı baş olma-dıkları Anlat ve Çalışma Bakanlıkları inceleyip onayla-malıdır.

Tasarıya bu hususu belirle-cek bir hüküm ilâve olunmamı-şdır.

3- Tasarının 3. M. de iş mahkemelerine temsilci seçi-lirken, işçi tuzumu arada kıl-dırılmak ve bu sırada (bulun-duğu yerde en az 1 yandan) iş-veren veya işçi olan işçi mi olmak şartı koşulmamı-şdır. Bu müddet aralığından an-ları 5 yılı aşmamalıdır.

4- Tasarının 5. M. denne göre bir dava, davaçının ma-kemesine müracaatından 31 gün sonra bir karar bağlanacaktır. İşçinin durumu bu kadar bel-sizlemeye müsait olmadığından bu müddetin en az 18 gün ola-rak tayini büyük bir zarurettir.

5- Tasarının 8. M. bükü-nün şartlarına uygundur. Fakat işverenler müstahdem adı ile yanlarında hukuk tahsil gö-rüsü ve kanunlara işina kime-leri bulundurulabilir. Ve bu kimeler işverencileri temsilen mahkemeye giridikleri takdirde işçilerin kendilerini uydurfaa etmeleri çok hafif kınun işi bir hale gelebilir. Bunun iş-tisarinin bu maddesine ta-hsil oluyacak bir hüküm koy-mak lâzımdır.

6- Tasarının 10. M. de iş Kanununun uygulanması gö-revli olanleri mahkamların yan-larında Çalışma Teşkilatını kendileri yapılan müracaatları idat yoka-dan 15 gün içinde haldetme-dikleri takdirde bu hususa dar-erak ve işçileri yetkili iş mahkemesine tevdi edecekler yazıldığı. Bu müddet çok olde-gundan 10 güne indirilmesi lâ-zımdır.

7- Tasarının 13. M. den (Bu kanun yayımlandı 6 ay sonra yürürlüğe giren) denilmek-tir. Bu müddet de çok olde-gundan 3 aya indirilmelidir.

— İyi oldü oldu. Bizim yaver binbaşı oldu Ordu merkezine oldular. Seni yaver alıyoruz. Yüzbaşı içinde den müteessir oluyor. Çünkü o yaverin geldiği muha-rebe işçiyi, K'İl'asın başında bulunmak istiyor. Fakat generalin eminden çıkamaz.

— Baş üstüne generalim diyor.

— Halit, sen İngilizce'den başka Fransızca da bi-lyordun zannedim değil mi?

— Evet generalim.

— Zaten senin istirahatına mani olmamın biraz da sebebi bu. Bizce çok yarıdım dokunacak. Bu sayede bizim ev işçileri de kolay alacağız. Türkiye ko-nuşmalarına tahammül edemediğin bir de ken-dilerde Fransızca konuşuyorum. Ha... Bana bak, yakın bizim matnazele işçi olalım deme. Sonra karışım diye güllüydü general.

Kolordu komutanı ile yaverini taşıyan araba gah-rın cennup kenarına yaklaştı. Uzaklan dikkati çeken, geniz bir buluş içinde heyyette oturmuş, üç kalli beyaz bir köşkün önünde durdu. Yüzbaşı Halit derhal atıyarak generaline hizmetine yardım etti. Bir uya-paraklılık başçe karıştırdı ağı. General taş merdiven-lere doğru yürüdü.

— Ev göste! işçileri de işi insanlar amma, ken-di düşman meklemekte-din ediyor. Çok soğuk davranıyorlar dedi. İş kuyru bir kadın hizmetçi ağı. Generali.

HÜR BİLEK'in Edebi Romanı

Yazan MUSTAFA MEHAR

— No 6 —

— Madama söyle, azıcık aşığıya tesfir etsinler dedi! Halide döndü:

— Seni kendilerine tanıtıyım. Fakat kıza olayım deme...

Biraz evvel söylediği sözü tekrar etmesi Halide ihtiyar generalin bu sözlerinde birada ciddiyet olduğunu anladı. Generale, kendine ait olan, alt katın ge-nel salonunda Halitordu.

— Nasıl insanlar bunlar generalin?

— Bu meraklı bir hikâye! Bu alle aslen Fransız-mış. Ev şahidi madamın kaim pederi olan Döveber çok zengin bir miras veyi imiş. Aynı zamanda kumâr ve kadına çok düşkünümiş. Parasının büyük bir kısmı safahat âleminde yiyen bu asilzade, nihayet bir akırsız tutuluyor ve geri kalan parasını da bu kadın-ı akrasız yedikten sonra kadın kendisini terk ediyor.

Mosây Döveber de kalbine derin bir acı, elinde sefih hayatına bir ay bile yetmiyecek bir para ile kendisine geliyor. Kalkıp buraya geliyor. Burada elinde kâğıtları parayı muhtelif yerlerde kullandığına, bağ ba-gı çeşitli ve heraber oldukça zenginliğini. Burada bir emelini kurtile evlenir. Bir daha Fransaya dönmüyor.

Bir tek oğlu da Paris'te tatil ettiriyor. Paris'te bir kız evlendiriyor. İste ev şahidesi madam Mari bu kadındır.

Döveberle karısı öldükten sonra madam Mari ve kocası, bazı şerhler cennikları alı Fransaya götür-mekle beraber, onlar da Amerika yerleşmiş ve küla-rile oğullarını buradaki Amerikalı kollejeinde okutmu-lar. Kocası da geçen esen olan madam Mari. Ağı ço-çulu ile yalnız kalmış. Bunların bir kısmını madam bir çoğunu da evin erkeği olan oğlu ile oğru. Bu olde-ğisi işçilerinde ne sokuluyor olan bu kadın, akrasız evlenmiş. Türkleri sevdiğini söyler. Her halde ev de buna dar konuşuyorlar. Çok sevinir bir çocuk, 14 yaşındadır.

General bunları anlatırken Halit şöhiden bu isimlerin kendine yabancı olduğunu düşünüyör. Bu düşünce ona iş uşaklara kadar geniz geniz emile-rinde (Mosây bir Fransız) diye geniz geniz emile-yiyor. Ancak... Onlar mı... tam bu sırada kuyruş sevdinmiş. Generali.

— Girisin, dedi.

— Devamı var —

Büyük Türk

"Çünkü her Türk kadını birinci,
Paha biçilmez bir Pirlantadır."

Son günlerde en çok dedi-koduşa yapılan, en çok tekrarlanan bir söz var: *"Lüks Vergisi"*. Devlet *"Lüks"* eşyaya vergi koyacağını Bu havadis zenginlerin, mal mülk sayılabar, tüccarların ziyade orta halli aile reislerini ve fakir babaları düşündürüyor. Çünkü artık *"Lüks"* yalnız aday bınler, obniler kazanan, harp zenginlerini, kara borsacıları, kendilerini *"Lüks"* bulamayan, isterik kadınlara kaprislerini tat mine yarayan bir eyleme olmaktadır çıktı. Hatıfada aldığı 15 lirane yarısını *"Nüglon"* çoraplarına yepyeni günlerini peyir etmek yenilek geçiren işçi kızlarının imdadını ve çirgerlini kemien devansır bir dert oldu. Memleket miktarını milyonlara vardığı söylenen veremillerini iyi gösterici oldu.

Türk anası, İnkılâbın küşi sükin arıyıcı içinde doğtuğun galeit uykusunda yandı. Züğüzü süslediğini yeter. Artık kafası süslenmenin, kendini bulmanın zamanı gelirdi. Tabiat seni en değerli şeylerle süsledi orcan en güzel bir vatan üzünde yaratmış. Bu gün senin takdirde kalkıştıklarını dün senin nelerine yarattın. Türkleri, On sekinizi anılda. sefir olan kocan ile biriktir. Türkli'ye gelecek uzun müddet Türklerle birlikte yaşayan, o zaman İngilizlerin en zeki ve zarif kadını Leydi Montegü bak ne diyor.

Türk kadınlarının en büyük süsü Türk oluşturdur. Bana öyle geliyor ki bunlar, süslenmek için, elmas veya zümrüt takımlarını; Belki, o tasarımlar üzerlerinde taşımakla, süslemis, kuyumculardır. Olayıyor. Çünkü her Türk kadını kan birinci, paha biçilmez bir pirlantadır. Her kadın para sabırlı olabilir ve bir çok elmas edinebilir. Lakin elmasa renk veren Türk kadınıni tabiat ancak Türkiye'de yaratır."

TÜRK KIZI KENDINE GELİ

İş ve İşçi Bulma Kurumunun Danışma Kurulu toplantısı sona erdi

rum bu suretle 250 bin lira ta sarrafı sağlayabilmisti. Kuruma 1947 yılında 42 bin kişi müracaat etmiş bunlardan 23 bin kişi iş yerleştirilmiştir. 948 yir lında ise 36 bin kişiden 23 binine iş bulunmuştur.

Toplantının sonunda alı kişilik bir heyet Cumhuriyetbaskanı müz ziyaret etmişlerdir. İstanbul İİ ve Belediyecisi temsilen bu toplantıya iştirak eden Avukat Ekrem Amaç da Cumhuriyetbaskanı müz ziyaret edenler arasında dnmüştür.

20 Aralık 1948 de Ankara Halkevinde toplanan iş ve işçi bulma kurumu danışma kurulu görüşlerinde İstanbul İİ ve Belediyecisi temsil etmek üzere Ankara'da giden Daimet Komisyon üyelerinden ancak Ekrem Amaç, evevki gün geyrimize dönmüştür.

Bu kongrede; tözü ve plâman komisyonuna Başkanlık etmiş olan ve 6 kişilik temsil bu yettyle Cumhuriyetbaskanlığı da ziyaret eden Ekrem Amaç'ın bu toplantı hakkında izahat rica ettim. Ekrem Amaç ecümle: "İş ve işçi bulma kurumu-nun danışma kurulu toplantı-faasında üç gün devam etmiştir. Bu toplantıda; memleketin muhtelif yerlerinde ve nüsualeselemlen gelen işçi temsilcileri, iş veremilleri vilyetler ve belediyeler ve Bakanlıkların mümessilleri hazır bulunmuştur. Toplantıya Çarşamba Bakanı Tahsin Bekir Altın, işçilerin kurumu 1947 ve 1948 yılları için çalış-ma raporunu okuduktan sonra birer bölge ve çalıma, diğer tözü ve plâman, gündümlü kalıtları işçi mevzuatının incelenmesi üzere 3 komisyon teşkil edilmiştir.

Her gün, geç vakitlere kadar çalışan komisyonların hazırlay-ıyup hemhette kabul olunan raporları okunmuştur.

Kurumun, mekber teşkilâtı bulundura Ankara, İstanbul, Bursa, Eskişehir, İzmir, Konya, Adana, Samsun ve Trabzon'da olmak üzere 9 ilde teşkilât kurmuş ol-duğu ve bu teşkilâtın memleketi de teminli gerektirir.

Gegen yıl, Adana ve Sam-sunda, sahli tesisleri de havi olmak üzere tesis olunan işçi yurtlarını işçilere temin ettir-gi büyük fayda nazara alınarak diğer vilyetlerde de açılması istenmiştir.

İş veremilleri iş ve işçilerin iş ihtiyatlarını; iş ve işçi bulma teşkilâtına baş vurarak karşılama-ları ve işçilerin işçi kanunları almaları için hazırlanan tözü tasarıma, esaslı incelemeleden sonra kabul olunmuştur.

3008 sayılı İş Kanunun 69 uncu maddeesine dayananlar hak zırlanması ve Danıştayca görülecek olan bu tözü hükümleri, Resmî Gazetede yayımı gösüden belirlenen bu sahada iş ayo-nuna yürüme başlar.

Bundan başka; Kurum'un yalnız bendi faaliyet gösterenler değil, aynı zamanda hem bendi ve hem de diğer faaliyet gösteren bu sahada iş ayo-nanlar da meşgul olman lü-zü, zaman rapora belirlenmiştir.

Kurum geçen yıl içinde İstan-bul ve Ankara'da müfettişlik, mütcellilik, sayışlık, ev ha-metleri, birleş ve dilis, tiplo-mekanik, maden işi, karyo lankı, tornacılık, dökmecilik, temirlik ve mülakukçuk ku-ralları açılmıştır.

Kalıtı ile işi komisyonu Na-

Üçüncü Yıla Gिरerken

(Bazıyızdan devam)

sevmeve bağlar. Çünkü, il, an-lamaşa başlamıştı, parmağın kucagında oturduğu misafirin gözüne batırmış, sebzeps ağ-lamaz ve altını kırletmez.

Sendikaları da son zaman-larda severek coşmuştu. Fa-kal hâli iyi niyet sabırlı omlı-manlar üçgen bınan bu çocuk-larda kudur aramaklardır. Na-sil ki, geçen senen onların topla ve dilis olduklarını iddia ettiler-se, bu sene de "kocmasına beceremiyor ve hiç bir zaman kocmasıya karşı yabut kocmuyor amma nâra atamıyor, sesi boğuk olacak" tarzında onları kölemeye çalışacaklardır. Vel-hâsi, bu gibi kimseler güttükçe büyüyor ve gelişen bu çocuk-ları her vakit kusun bulacaklar ve onların ünilerini söndürme-lere çalışacaklardır.

Ba karyasından devam edelim: Bir çocukları her çağında ve yağına gücüne göre iş bekle-nir. Sendikalar da öyledir.

Çocuk büyüpte 20 25 ya-şarında bir delikanlı, oluncu ar-ki bütün kabiliyetleri meydana çıkmıştır. Ve bir çok işleri başarabilecek kudrete gelmiş-tir. Sendikalar da bu yaşlara gelince delikanlılık yaşını ka-samaklardır. Bunun için, sen-dikalarından daka bu günlerde bütün hünere ve kabiliyetlerini istemek doğru değildir. Sendi-kaların yaş ilerledikçe kuvveti gelsecektir. İnsanlara nazaran bir farkla ki, sendikalar için ihtiyatına, bunama ve düm yoktur.

Sendikaların büyüdüğüne ve geliştiğini nasıl farkına varam ki, buna inanmıy, diye soranlar olabilir Hakikaten bunu farket-mek güçtür. Bilhassa sendikala-rın bizzat kendileri, işçiler bu büyüyen köle, hissedemiyor. Çünkü bu gelişmenin içinde ya-samaklardır. Fakat, dırdardan bakanlar, sendikaların büyüdü-lerini görümlerler.

Çocuklar için de böyle değil midir? Anne, baka çocuğun büyüdüğünü çok farketediyor, fakat yabancılar her görüle-rinde çocuğun biraz daha büyü-müş olduğunu anlıyor. Hele çocuk, buman hiç farkında de-gildir.

Türk işçisi ve sendikaları emm olursun ki, 1949 yılına daka gelişmiş olarak girmiş bu-lunuyorlar.

HÜRBİLEK

En büyük kuvvet "Birliktir."

İşçi arkadaş: Sendikaya ÜYE OL.

İ. İşçi Sendikaları Birliği

mik Anbircioğlu arkadaşımızın Başkanlığındaki toplantısı ve ku-rumun öel kurulu açnık ve 2452 sayılı kanunla emm olan işçilerin meşgelleme suretli kalıtları işçi yerleşiminde fakli be-riyeten esaslar üzerinde faydalı tavsiyelerde bulunmuştur.

Musafir Dapnel

Baskervilin Köpeği

KISIM - I

Mr. Serik Holmes

Yazar: Conan Doyle
Çeviren: G. B.

SAYI : 4

— Neden olacak bütün bu-luşlarımızı a'l, üst istenir. Düş-ğünden desiniz değilmi?

— Evet elendim. Evleniyor-um, omu içi hastaneyi ve her türlü müvahir doktorları da terki ediyoruz. Kendi yu-vası kuracaktım.

Holmes — İlyi, iyi demekki tamamen yılmamışsınız diye gü-lümsüde. Ve ilâve etti.

— E, şimdi doktor James Mortimer.

— Bay Mortimer. elendim. Her şeyi düzeltin bu bay James Mortimer M. R. C. S.

— Ve görüşümü göre de ha-kiki bir bilgi.

— Sadece amânör bir âlim. Bay Holmes, sadece uzak ve meşbul Atlantik sahillerinde midye toplanan bir adam.

Zannediyorum ki Mister Ser-ik Holmes'e konuşuyorum. Yoksa bir, ?

— Hayır... Hayır o Dostum Doktor Vatsondur.

— Sizi tanıdığma sevindim Bay doktor. dostunuzuñ ile birlikte istiyim. Beni çok âlkâda ediyorunuz Mr. Holmes. Zaten ben de, sizde ancak böy-re lezun bir çehre ve bu derede mütebarik elmek kemikleri olacağını tahmin etmişim. Ka-fa tasını elelemme müsaade eder misiniz, Hakikisi elde mev-cut olmadık müddette kafa tası-mın bir kâhli her kuyun bir antropoloji müzesi için hamgeli bir varlık teşkil ederdi. Sakın sizinle budalaca alay etmek is-tedigimi zannetmeyin, lütfen ede-yim ki sizinki gibi bir kafa ta-sına sahip olmayı pek isterdim.

— Serik Holmes neyiçtenmiş olmuyorsa dâvet etti.

— Görüyorum ki sizin dede. Mizacınız da tipik beninki gibi. Her şeye karışır dinden bir âlaka duyuyoruz. İnseret parmağın-ızdan anlaşıldığına göre sar-

ma sigara içmek niyyetindan-ız. Rica ederim kendinizi bu zevkten mahrum etmeyiniz.

Misafirimiz tabiatından öka-rarak fevkalade maharetle bir sigara sarı. Uzun ve becerikli parmakları bir böğgen duymu antenleri gibi hareketli idi.

Holmes susuyordu. Fakat ser-i ve vilyetleri natararın mi-safire karşı âlta duyduğuna gösteriyordu.

Nihayet, kabul ediyorum ki dün geceleri ve bu sabahki ziyaretim sadece benim kafa ta-sını görmek için yapılmıştı.

— Hayır Mr. Holmes hayır, her ne kadar bu lütfatın saf-fade ederek buna da yavaşbdi ism de ziyaretimin hakiki se-bibi, pratik bir insan olman dolayısıyla, pek ciddi ve fev-kâlide bir mesele ile karışla-mıştım.

Yalnız ben zana kaniim ki siz Avrupa'da ikinci en iyi mü-tehassırsınız.

— Ya... acaba birinci olmak geçirelin için kazandığınız so-rabilleriniz?

— Hakiki ilmi çalımaşa kuymer veremler M. üterilânsın çalımaş tarzının tesiri altında kalmışlardır.

— Sadece bir müracaat etmenizi daka yerinde olurdu.

— Fakat M. Holmes, ben tamamen ilmi çalımaşa tak-derler için söyliydim. Yoksa pratik düşünün bir adama olar-ak herkeşke başlı erişimlere bir mevkidesiniz. Zaten edim ki zaten bu vilyetini dâma si-ze müracaat etmedim.

Holmes — Eh bu bir parça dedi. Zaten edim ki Dr. Morti-mer ilmi fazla uzatmayarak çö-zümüsi için bendin yardım bekledikçin meselenin mahye-tini açıklarsanız daka iyi olur.

(Devam edecek)

3000 Fırın İşçisi imtihan olacak

Kazanamayanlar mecburi kursa tâbi tutulacaklar

DERNEK BAŞKANI DİYOR Kİ: HALK ARTIK ÇAMUR GİBİ EKMEK YEMİYECİKTİR.

"Un ve Unlu Maddeler Anli-tiri" Derneğinin uzun zaman-da ısrarla üzerinde durduğu firın işçilerinin imtihan meselesi ni-hayet halledildi.

Şehrimiz fırınlarında çalışan tekmil hanımlar, pişirici, ter-gâhler ve diğer firın müsta-hdemleri imtihana tâbi tutula-caklar. İmtihan mecburidir. İm-tihanda kazanamayanlara ayrıca kurs açılacaktır. Bu suretle şehrimizin 171 fırınında çalışan 2650 firın işçisi ile imtihan duru-mu olan 350 işçi imtihan olac-klar. Kurslar meşgul olacaktır.

Kendisi ile görüşen muhar-ririmize "Un ve Unlu Madde-ler Anliti" Derneği Başkanı Abdullah Oya'dın.

"— Üzun zamandır çok gü-çlüklerle karşılaşıyor elde etme-ğe muvaffak olduğumuz kurs-ten çok faydalara sağlanacağı kanaatindeyim. Her ayda ev-

vel mal eden emekler bu-günkünden çok daha iyi ola-caklar. Halk çamur gibi ekme-k yemekten usandırmış. İştin ekle-oluncu kimselerin elinde imal edilen ekmeğin buman daha mü-hemmel olmuştur. Bide emekle-rin noksanlık hasusu var. Der-nek üyelerimiz derüştüğü sa-yesinde buman da ölmenecek muhakkaktır Bu suretle Der-neğin Belediyeye daka faa-liyet müzahharı" denmiştir.

HÜR BİLEK

HAFTALIK GAZETE

Sahibi : İ. İ. S. Bilişi

Yayı işlerini İ. İ. S. Bilişi

SARAHATTIN SELEK

Diği: Tâlef Akın

Baskısı: F. K.

